herpy

ŻABY

White-lipped Tree Frog

Nyctimystes infrafrenatus

Nyctimystes infrafrenatus to duża, zielona żaba drzewna o długości 11-14 cm, uważana za największą żabę drzewną na świecie. Zamieszkuje niziny Nowej Gwinei i okolicznych wysp oraz północno-wschodnią Australię, często w pobliżu ludzi. Jest spokojna i chętnie przesiaduje na widoku, ale potrzebuje ciepła, dużego i wysokiego terrarium oraz prawdziwej części wodnej.

Rodzina: Pelodryadidae Dawna nazwa: *Litoria infrafrenata* **Słabe toksyny skórne**

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**11-14 cm** długość od pyska do kloaki
Waga	**30-60 g**
Długość życia	**10-20 lat**
Aktywność	**W nocy**
Tryb życia	**Nadrzewny**
Środowisko	**Las deszczowy i mokradła**
Toksyny skórne	**Słabe** Umyj ręce po kontakcie i trzymaj palce z dala od oczu i ust
Trudność	**Średnio zaawansowany**

HODOWLA

Min. terrarium	**90 × 45 × 90 cm** D × S × W dla 2 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**24-28 °C**
Temperatura w nocy	**20-22 °C**
Wilgotność	**60-95%**
Woda	**Część wodna** głębokość 10-15 cm
UVB	**Zalecane** Strefa Fergusona 2
Pokarm	**Owady**
Utrzymanie	**Pojedynczo, w parach lub w grupach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Rozwój	**Kijanki w wodzie**
Miejsce składania jaj	**W wodzie**
Dojrzałość płciowa	**6-8 miesięcy**
Liczba jaj w zniesieniu	**100-6 000**
Czas do wyklucia	**1-2 dni**
Okres larwalny	**42-60 dni** od wyklucia do metamorfozy
Pokarm larw	**Glony i rośliny i gotowa karma**
Opieka nad potomstwem	**Brak**

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Niewymieniony**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Nyctimystes infrafrenatus to największa żaba Australii, uważana też za największą żabę drzewną na świecie. Dorosłe osobniki mierzą 11-14 cm od pyska do kloaki, średnio około 11 cm, i ważą zwykle 30-60 g. Ciało jest masywne, z długimi kończynami i dużymi przylgami. Palce stóp mają pełną błonę pływną, a palce dłoni są połączone co najmniej do połowy.

Grzbiet jest najczęściej jasnozielony jak trawa, ale barwa zmienia się zależnie od temperatury i podłoża i może stać się brązowa; spotyka się też osobniki rdzawobrązowe, fioletowe, niemal czarne i metalicznie niebieskie. Najwyraźniejszą cechą rozpoznawczą jest biały do kremowego pas wzdłuż dolnej wargi, który ciągnie się pod błoną bębenkową aż do barku.

Podobny pas biegnie wzdłuż tylnej krawędzi goleni i może przybierać barwę łososiową, zwłaszcza u samców w okresie rozrodu. Spód ciała jest białawy i ziarnisty. Samice są większe i mają grubszą skórę niż samce, a samiec ma worek głosowy.

Gatunek opisał Albert Günther w 1867 roku jako *Hyla infrafrenata*, a w starszej literaturze i w ofertach sprzedawców występuje jako *Litoria infrafrenata*. Przynależność rodzajowa wciąż jest sporna: tutaj używa się nazwy *Nyctimystes infrafrenatus*, ale gatunek bywa też zaliczany do rodzaju *Sandyrana*.

Toksyczność skóry: gatunek nie jest znany jako szczególnie toksyczny, ale skóra wydziela substancję zawierającą peptydy przeciwdrobnoustrojowe (frenatyny), podobnie jak u blisko spokrewnionej *Ranoidea caerulea*. Może ona podrażniać błony śluzowe, a brak danych o różnicach między osobnikami dzikimi a hodowlanymi. Po kontakcie umyj ręce i nie dotykaj potem oczu ani ust.

Temperament jest spokojny, a zwierzęta często siedzą na widoku, także w dzień. Gatunek uchodzi jednak za bardziej delikatny i trudniejszy w utrzymaniu i rozmnażaniu niż *R. caerulea*, zwłaszcza w przypadku osobników odłowionych z natury.

Czytaj więcej: Zakup zwierząt: odchów, odłów i transport

Występowanie i środowisko

Nyctimystes infrafrenatus występuje w północno-wschodniej Australii wzdłuż wybrzeża Półwyspu Jork oraz w wilgotnym tropikalnym Queenslandzie w okolicach Townsville. Jest najszerzej rozprzestrzenioną żabą drzewną w regionie Nowej Gwinei i występuje od wschodniej Indonezji przez całą Nową Gwineę po Archipelag Bismarcka i Wyspy Admiralicji. Podawane są też stanowiska na Wyspach Salomona i w Timorze Wschodnim, ale są one niepewne i nie zaznaczono ich na mapie.

W Australii zwierzęta bywają czasem przewożone na południe w skrzynkach z bananami i innymi owocami i pojawiają się daleko od naturalnego zasięgu. Nie chodzi tu jednak o ustabilizowane populacje.

> **Naturalny zasięg:** Australia, Indonezja i Papua-Nowa Gwinea.

ŚRODOWISKO

Nyctimystes infrafrenatus nie jest wybredna, jeśli chodzi o siedliska: las deszczowy, wilgotne i suche lasy, wrzosowiskowe mokradła, bagna z drzewami herbacianymi, namorzyny, sawanna, plantacje, ogrody i parki, zwłaszcza na nadbrzeżnych nizinach. W suchych regionach występuje tylko tam, gdzie są zbiorniki wodne nadające się do rozrodu. Często żyje w domach, szopach i garażach oraz w ich pobliżu. Jest to żaba nizinna, która prawdopodobnie nie wychodzi powyżej około 1 200 m.

Żaba jest aktywna głównie nocą, ale bardziej dzienna niż wiele innych rzekotek i za dnia chętnie odpoczywa w miejscach, do których dociera słońce. W porze suchej chowa się w dziuplach drzew, pod korą i kamieniami. Samce nawołują wiosną i latem półkuli południowej, po deszczu, z roślinności wokół wód stojących. Głos przypomina szczekanie dużego psa. Temperatura i wilgotność powietrza w siedliskach nie są udokumentowane. W naturze gatunek może dożywać ponad 10 lat.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

Hodowla

TERRARIUM

Dwie dorosłe *N. infrafrenatus* można trzymać w terrarium o wymiarach 90 × 45 × 90 cm. Więcej zwierząt wymaga większej powierzchni dna. Gatunek jest duży i wspina się, więc zapewnij zarówno wysokość, jak i powierzchnię dna, a terrarium powinno być dobrze wentylowane i całkowicie szczelne. Pokrywa z siatką przeciw owadom z włókna szklanego przepuszcza promieniowanie UV; nigdy nie używaj siatki stalowej ani aluminiowej, bo rani skórę.

Obsadź terrarium mocnymi roślinami, które znoszą ciepło, wilgoć i słabe światło: epipremnum, *Ficus*, *Spathiphyllum*, *Philodendron*, storczyki i bromelie. Żaby są ciężkie i niedelikatne wobec roślin. Zapewnij mocne gałęzie, korę korkową i kilka zacienionych miejsc. Podłożem może być włókno kokosowe, zrębki kory lub mieszanka ziemi i liści na warstwie drenażowej; sprawdza się też gołe szklane dno. Ziemia łatwo przesiąka wodą i sprzyja rozwojowi szkodliwych bakterii, więc zadbaj o dobry drenaż, np. otwór w dnie pod częścią lądową z siatką, żwirem i ziemią na wierzchu. Regularnie usuwaj odchody i martwe owady karmowe.

Czytaj więcej: Światło i UVB

TEMPERATURA

Utrzymuj w terrarium 24-28 °C w dzień i 20-22 °C w nocy. Gatunek trzeba trzymać w cieple: dłuższe wychłodzenie poniżej 15 °C jest śmiertelne. Jeśli terrarium stoi w nieogrzewanym pomieszczeniu, najprostszym rozwiązaniem jest grzałka akwariowa w części wodnej; gdy woda ma 28-30 °C, powietrze ma ponad 20 °C. Wodospad lub inny ruch wody zwiększa parowanie i stabilizuje zarówno temperaturę, jak i wilgotność. Jeśli straty ciepła są duże, część pokrywy można zakryć szkłem lub plastikiem, ale nie pod oprawą oświetleniową, żeby promieniowanie UV nadal docierało w dół.

Zimowanie nie jest potrzebne. Nie wiadomo, gdzie leży granica zbyt wysokiej temperatury, więc trzymaj się podanych wartości i unikaj bezpośredniego słońca na terrarium.

WILGOTNOŚĆ I ZRASZANIE

Utrzymuj wilgotność powietrza na poziomie 60-95 % i codziennie zraszaj terrarium deszczówką lub odchlorowaną wodą z kranu. Duża część wodna z lekkim ruchem wody ułatwia utrzymanie wilgotności w górnym zakresie. Jednocześnie zadbaj o dobrą wentylację, żeby powietrze nie stało, bo prowadzi to do problemów z drogami oddechowymi i pleśni. Żaba musi mieć stały dostęp do wody, w przeciwnym razie grozi jej wysuszenie.

WODA I JAKOŚĆ WODY

N. infrafrenatus potrzebuje prawdziwej części wodnej o głębokości 10-15 cm; utrzymuje ona wilgotność i jest niezbędna, jeśli zwierzęta mają się rozmnażać. Może zajmować dużą część dna. Żaba nie pływa zbyt dobrze, więc musi mieć kilka łatwych dróg wyjścia, zwłaszcza w narożnikach, gdzie małe żaby łatwo zostają uwięzione, bo nie potrafią pokonać napięcia powierzchniowego na gładkim szkle.

Używaj wody z kranu pozbawionej chloru, albo odstawiając ją na dobę lub dwie w wiadrze, albo stosując akwariowy uzdatniacz neutralizujący chlor. Nigdy nie używaj ciepłej wody z kranu, bo może zawierać miedź, która jest toksyczna dla żab; zamiast tego podgrzej zimną wodę w garnku ze stali nierdzewnej. Terrarium 90 cm z 15 cm wody na połowie dna i trzema dorosłymi żabami, bez roślin i filtra, wymaga podmiany wody mniej więcej raz w tygodniu. Rośliny i filtr pozwalają robić podmiany rzadziej, ale filtr nie może wytwarzać tak silnego prądu, żeby porywał kijanki i młode. Nigdy nie używaj mydła ani środków czyszczących.

Czytaj więcej: Odchów kijanek

OŚWIETLENIE I UVB

Gatunek jest głównie nocny, ale za dnia odpoczywa w miejscach nasłonecznionych, a u zwierząt trzymanych całkowicie bez UV obserwowano zahamowanie wzrostu i deformacje. Gatunek może radzić sobie przy świetle potrzebnym roślinom, ale z tego powodu UVB uznano tu za zalecane. Dobrym wyborem jest słabe źródło UVB z dużą ilością cienia (strefa Fergusona 2, szacunkowo). Świetlówki powinny wisieć około 40 cm nad dnem, bo promieniowanie UV nie sięga dalej w dół, a świetlówki UV trzeba wymieniać po 18-24 miesiącach, nawet jeśli nadal świecą.

Zapewnij 12 godzin światła dziennie, co najmniej 6-8 godzin, sterowanych wyłącznikiem czasowym. Jeśli zwierzęta mają się rozmnażać, długość dnia można zmieniać zgodnie z porami roku.

ŻYWIENIE

N. infrafrenatus zjada niemal wszystko, co się rusza i da się połknąć: świerszcze, karaczany, szarańczę wędrowną, muchy plujki, jedwabniki i dżdżownice. Larwy barciaka i mącznika to przysmaki. Owady karmowe mogą być co najwyżej tak szerokie jak pysk żaby. Unikaj oseskow mysich i pasków mięsa: nadmiar białka obciąża nerki i prowadzi do dny moczanowej, nieodwracalnego uszkodzenia nerek i śmierci. Kluczem jest urozmaicona dieta owadzia.

Młode (10-35 mm) jedzą muszki owocowe, muchy domowe, rybiki cukrowe, małe świerszcze i karaczany i muszą mieć stały dostęp do pokarmu. Dorosłe dostają około 10-20 % własnej wielkości w pokarmie, rozłożone na 2-3 posiłki tygodniowo. Opruszaj pokarm mieszanką wapnia i multiwitaminy w równych częściach co drugie lub trzecie karmienie i mieszaj tylko niewielkie ilości naraz, bo wapń rozkłada witaminy. Usuwaj utopione owady z wody albo podawaj pokarm pęsetą. Gatunek łatwo tyje, więc kontroluj masę ciała.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

N. infrafrenatus jest spokojna i ciekawska i często siedzi na widoku, także w dzień. Nie skacze dużo, lecz czeka, aż ofiara przejdzie obok, a potem pokonuje skokiem ostatnie 10-15 cm. Poza okresem rozrodu nie jest towarzyska i można ją trzymać pojedynczo, w parze lub w małej grupie, jeśli miejsca wystarcza. Zjada wszystko, co zmieści w pysku, więc mniejsze żaby i

jaszczurki nie mają czego szukać w terrarium, a razem powinny przebywać tylko osobniki podobnej wielkości.

Samce nawołują głośno i nisko, zwłaszcza gdy rośnie wilgotność, więc terrarium nie powinno stać w sypialni. Ograniczaj dotykanie do minimum: skóra jest wrażliwa na tłuszcz, mydło i chemikalia. Gdy trzeba przenieść żabę, użyj przezroczystego pojemnika albo czystych, mokrych rąk lub bezpudrowych rękawiczek. Przestraszona może wydać miauczenie podobne do kociego lub opróżnić pęcherz.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samica jest większa i masywniejsza od samca, a samiec ma worek głosowy i nawołuje. Dojrzałe płciowo samce mogą mieć ciemne modzele godowe na kciuku. Młode żaby trzymane w cieple i obficie karmione osiągają wielkość rozrodczą i dorosłe rozmiary 12-14 cm już w 6-8 miesięcy. Trzymaj małą grupę, jeśli chcesz mieć obie płcie.

GODY I KOPULACJA

W naturze samce nawołują wiosną i latem po deszczu. W terrarium rozród pobudza się intensywniejszym zraszaniem i wyższą wilgotnością, niewielkim wzrostem temperatury i większą częścią wodną do składania jaj; pomóc może też długość dnia zmieniająca się zgodnie z porami roku. Poza tym rozmnażanie w niewoli jest opisane jedynie skąpo. Samiec obejmuje samicę w ampleksusie, a jaja są zapładniane poza ciałem. Głębokość wody nie ma większego znaczenia: gatunek może rozmnażać się już w 15 cm wody.

JAJA I KIJANKI

N. infrafrenatus składa jaja w skupiskach przezroczystej galarety na powierzchni stałych i okresowych zbiorników wodnych. Samica składa jednorazowo od około 100 do kilku tysięcy jaj, do 6 000, a jaja mają około 3 mm. Ich liczba jest słabo udokumentowana. Nie ma opieki nad potomstwem, więc wyjmij dorosłe osobniki albo przenieś jaja do pojemnika z czystą, dobrze natlenioną wodą.

Kijanki są ciemnobrązowe, z jasnym paskiem po każdej stronie głowy, tułowia i ogona. Żywią się glonami i można je karmić drobno rozkruszonym pokarmem dla ryb, pokarmem dla kijanek i spiruliną. Utrzymuj wodę ciepłą i czystą, często ją wymieniaj i rozdziel kijanki na kilka pojemników, jeśli jest ich dużo. Niewielki dodatek soli akwariowej w połowie dawki pomaga przeciw grzybicy.

METAMORFOZA

Kijanki wykluwają się z jaj po 1-2 dniach, a metamorfoza następuje po 6-8 tygodniach; cały rozwój od jaja do żaby trwa około ośmiu tygodni. Gdy pojawią się przednie kończyny, kijanka musi mieć łatwe wyjście z wody: obniż poziom wody i włóż skośne kamienie, korę korkową lub rośliny pływające. Świeżo przeobrażone młode łatwo toną, jeśli mają do dyspozycji tylko gładkie szkło, więc zrób brzeg wody z licznymi półkami.

ODCHÓW MŁODYCH

Świeżo przeobrażone młode muszą mieć stały dostęp do pokarmu: muszek owocowych, much, małych ciem, małych świerszczy i małych karaczanów, opruszonych wapniem i witaminami. Trzymaj je w cieple i wilgoci, z łatwym dostępem zarówno do wody, jak i do lądu. W cieple i przy obfitym karmieniu osiągają wielkość rozrodczą w 6-8 miesięcy. Sortuj je według wielkości, bo gatunek zjada wszystko, co da się połknąć. Nie wiadomo, kiedy najlepiej przenieść młode do większego terrarium.

Zdrowie i częste błędy

Niewiele chorób opisano konkretnie u *N. infrafrenatus*, ale u dużych żab drzewnych powtarzają się następujące problemy:

- Zimno: dłuższy czas poniżej 15 °C jest śmiertelny. Utrzymuj ciepło w terrarium i sprawdzaj temperaturę w nocy.
- Niewłaściwa dieta: zbyt mało wapnia i witamin powoduje chorobę kości, a zbyt dużo białka dnę moczanową i uszkodzenie nerek. Karm urozmaicenie, opruszaj pokarm i unikaj oseskow mysich i mięsa.
- Brak światła UV: u zwierząt trzymanych bez niego obserwowano zahamowanie wzrostu i deformacje.
- Infekcje skóry: czerwonawe lub niebieskawe przebarwienia oraz białe, watowate lub gąbczaste obszary, zwłaszcza na dolnej części brzucha, wokół kloaki i po wewnętrznej stronie tylnych kończyn, są wywoływane przez bakterie i grzyby i wymagają szybkiego leczenia. Infekcje dróg oddechowych są skutkiem stojącego powietrza i brudu.
- Drżenie lub skurczopodobne ruchy kończyn podczas brania do ręki to sygnał alarmowy.

- Otyłość przy zbyt obfitym karmieniu i wysuszenie przy zbyt niskiej wilgotności.
- Osobniki odłowione z natury: wiele zwierząt w handlu pochodzi z odłowu. Poddaj je kwarantannie.

Zdrowa żaba przebywa głównie w górnej części terrarium, jest masywna, ale nie otyła, i ma duży apetyt. Chora żaba częściej siedzi na dnie, wydaje się szczupła i ma zwiotczałą skórę. Odizoluj zwierzę i zgłoś się do lekarza weterynarii znającego się na płazach. Nigdy nie wypuszczaj żab ani kijanek na wolność.

Czytaj więcej: Kwarantanna i higiena

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.